

Litteratur

STURE LINDMARK:

Desinformation om USA

Amerika har under senare år blivit den stora strykpojken bland kulturradikaler och vänstergrupper i Sverige. Det är f n "inne" att i debattskrifter till varje pris kritisera och misstänkliggöra inte endast USA och de förhållanden som råder där, utan även de försök och initiativ som tas för att komma till rätta med de rådande missförhållandena i landet. I färgade och tendentiösa böcker och skrifter gör man våldsamma utfall mot minsta detalj i amerikanskt samhällsliv. Nu senast har två böcker publicerats som i huvudsak går ut på att felinformera och även misskreditera det politiska system som USA representerar.

Osakligt

I inledningen till en av böckerna heter det: "Dilemmat Amerika är ingen objektiv bok. Den försöker komma åt USA:s in- och utrikespolitik från en rad skilda utgångspunkter, som alla har det gemensamma att de är kritiska . . . Det går däremot inte att säga att Dilemmat Amerika är en antiamerikansk bok." Citatet som är hämtat ur "*Dilemmat Amerika*", med bidrag från inte mindre än elva olika författare (Wahlström och Widstrand. Pris 12:50 kr), ger en lika missvisande bild av bokens innehåll som flertalet artiklar om Amerika. Avsikten kan knappast ha varit att enbart kritisera, utan än mer att vara antiamerikansk. Det finns inte något att invända mot en saklig kritik av amerikanska samhällsförhållanden. Men som i detta fall förlorar kritiken varje effekt, då den medvetet eller omedvetet bygger på felaktiga påståenden och generaliseringar.

En av de få skribenter som haft ambitionen att sakligt kritisera Amerika är *Nils Elvander*, vars kapitel om amerikansk utrikespolitik 1945—1968 både är intressant och informativt. Elvanders motpol är

Bengt Liljenroth, som skrivit om Black Power — rasism eller realism. Han har tagit på sig den från början fåfänga uppgiften att visa att Stokely Carmichael inte "förhärsligar våldet" — en uppgift som mer och mer blivit inaktuell, då Carmichael numera tillhör en gången tid i den mån han överhuvudtaget kan sägas ha betytt något för amerikansk negerrörelse. Det är något överraskande att möta dessa upprepade försök från svensk sida att rycka undan en av de grundvalar som gjort Carmichael känd. Frånsett vissa tvetydiga uttalanden som han gjort måste det vara bra mycket mera väsentligt att påpeka att majoriteten amerikanska negrer uppfattar honom som en representant för våldsfilosofin, vilket säkert är en anledning till att han inte vunnit något större gehör bland de bredare lagren negrer.

Amatörmässigt

"*Revolutionära rörelser i USA*" heter den andra boken, som skrivits av *Teddy Arnberg* (Prisma. Pris 12:50 kr). Boken, som behandlar studentrörelser och negerorganisationer, är något av det mest amatörmässiga som skrivits om Amerika under senare tid. Både valet av källor och de försök till analys som görs tyder på en närmast naiv tilltro till ett antal ledare för den lilla gruppen yttersta vänsterstudenter och ledarna för Black Panthers. Endast ett exempel på Arnbergs fabulösa dokumentationskonst skall nämnas: "Men pantrarna är — enligt brevrapporter som jag fått från vänner i Berkeley — ganska trötta på vänsterliberalerna . . ." I ett annat fall har emellertid Arnberg visat större insyn i amerikansk negerrörelse, då han kommit till slutsatsen att "Stokely Carmichael . . . förefaller enligt vad jag kunnat höra och läsa mig till vara ganska ute numera".